

Ansøgning om § 16b miljøtilladelse

**Tirslund Sognevej 5
6520 Toftlund**

Ansøgning om ændring af dyrehold
til smågrise og slagtesvin i eksisterende stalde

Skema 227520 i Husdyrgodkendelse.dk

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5)

Ansøger og ejer	Breeders of Denmark A/S Søndergård Alle 22A 6500 Vojens Kontaktperson: Keld Lembke-Jensen Tlf. 21 25 60 02 E-mail: klj@breeders.dk
Husdyrbrugets adresse	Tirslund Sognevej 5 6520 Toftlund
CVR-nummer	26039282
CHR-nummer	52876
Kommune	Tønder Kommune
Ejendomsnummer	5500020998
Matrikelnummer	53 - Tirslund Ejerlav, Tirslund
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Ja, driver eksportkarantænestalde, karantænestation for orner og samlested på andre ejendomme.
Biaktiviteter	Ingen biaktiviteter
Ansøgningskema	227520
Konsulent	Sanne Petersen LandboSyd, CVR nr. 25160428 Jens Terp-Nielsens Vej 13, 6200 Aabenraa E-mail: san@landbosyd.dk Tlf.: 20 28 15 64

Forord / læsevejledning

Denne ansøgning beskriver det ansøgte projekt på Tirslund Sognevej 5. Ansøgningen indeholder en beskrivelse af husdyrbruget og det ansøgte, samt de potentielle miljøpåvirkninger.

Ansøgningen dækker alle oplysningskrav efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen¹. De angivne parenteser med bogstaver og tal i overskrifterne henviser til oplysningskravene jævnfør bilag 1 i bekendtgørelsen.

Til ansøgningen er der indsendt følgende bilag til sagsbehandlingen: oversigtskort over ejendommen, opgørelse over produktionsarealer samt staldtegning, kapacitetsberegning, forurenings- og genekort og afløbsplan.

Det er vurderet, at denne ansøgning ikke udløser krav om, at der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport. Der er foretaget en screening jævnfør Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1D, se bilag 6.

Miljøansøgningen er udarbejdet på baggrund af oplysninger og staldskitse modtaget fra Breeders of Denmark, som står inde for, at oplysningerne om selve husdyrbruget er korrekte.

---

¹ Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, bek. nr. 2256 af 29/12/2020

1. Indledning	5
2. Beskrivelse af husdyrbrugets karakteristika, placering og påvirkningerne af det omgivende miljø	5
2.1 <i>Indretning og drift af anlægget (B1)</i>	5
2.1.1 <i>Produktionsarealer</i>	6
2.1.2 <i>Opbevaring og håndtering af husdyrgødning</i>	8
2.1.3 <i>Drift af anlægget</i>	9
2.2 <i>Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2)</i>	9
2.3 <i>Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3, D1b)</i>	9
2.4 <i>Beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4, D1a, D2c)</i>	10
2.4.1 <i>Landskabelige forhold</i>	10
2.4.2 <i>Beskyttelseslinjer</i>	10
2.4.3 <i>Kulturarv</i>	10
2.4.4 <i>Afstandskrav</i>	11
2.5 <i>Ammoniakemission og -deposition (B4, B5, D1c, D2c)</i>	13
2.5.1 <i>Ammoniak til naturområder</i>	13
2.6 <i>Lugtmission (B4, B6, D1e, D1g)</i>	20
2.7 <i>Øvrige emissioner og gener (B7, D1e)</i>	22
2.7.1 <i>Støj</i>	22
2.7.2 <i>Støv</i>	23
2.7.3 <i>Skadedyr</i>	23
2.7.4 <i>Transporter</i>	23
2.7.5 <i>Kumulation med andre husdyrbrug (D1b)</i>	24
2.7.6 <i>Forurenings- og genebegrænsende tiltag (B7, D1e)</i>	25
2.7.7 <i>Forslag til egenkontrol (B7)</i>	26
2.8 <i>Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, D1c, D1d)</i>	26
2.8.1 <i>Affald</i>	27
2.8.2 <i>Råvarer</i>	27
2.8.3 <i>Energiforbrug</i>	27
2.8.4 <i>Vandforbrug</i>	28
2.8.5 <i>Spildevand og restvand</i>	29
2.9 <i>BAT (B9)</i>	29
2.10 <i>Grænseoverskridende virkninger (B10)</i>	30
2.11 <i>Klima (D1f)</i>	30
2.12 <i>Risiko for ulykker og katastrofer (D1f)</i>	32
2.13 <i>Oplysninger om konsulenten (A4)</i>	32
3. Screening af om projektet er omfattet af krav om miljøkonsekvensvurdering (D1, D2, D3)	32
4. Konklusion	33
5. Bilagsoversigt	33

1. Indledning

Denne miljøansøgning beskriver husdyrproduktionen på Tirslund Sognevej 5, 6520 Toftlund.

Ansøgningen om miljøgodkendelse indsendes for at få godkendt de nuværende stalde til en ændring af produktionen, således at der med denne ansøgning bliver tilladelse til produktion af smågrise og slagtesvin, efter de nugældende regler, hvor tilladelsen omhandler produktionsarealer og ikke antal dyreenheder.

Ansøgningen omhandler udelukkende de nuværende stalde. Der vil dog ske en renovering inklusiv ny gulvtype i stald 5, 6, 7, 8 og 9, hvorfor staldene i ansøgningssystemet fremstår med betegnelsen "Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit".

Der ønskes etableret teltoverdækninger på husdyrbrugets to gyllebeholdere, ligesom der søges tilladelse til opførelse af en ny fodersilo på cirka 31 m³ vest for stald 8 og 9.

Beskyttelsesniveauerne for ammoniak til nærliggende natur er overholdt og husdyrbruget lever også op til BAT-kravet i forhold til den totale ammoniakemission. Beskyttelsesniveauerne for lugt er overholdt til enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone, ligesom alle afstandskrav er overholdt.

2. Beskrivelse af husdyrbrugets karakteristika, placering og påvirkningerne af det omgivende miljø

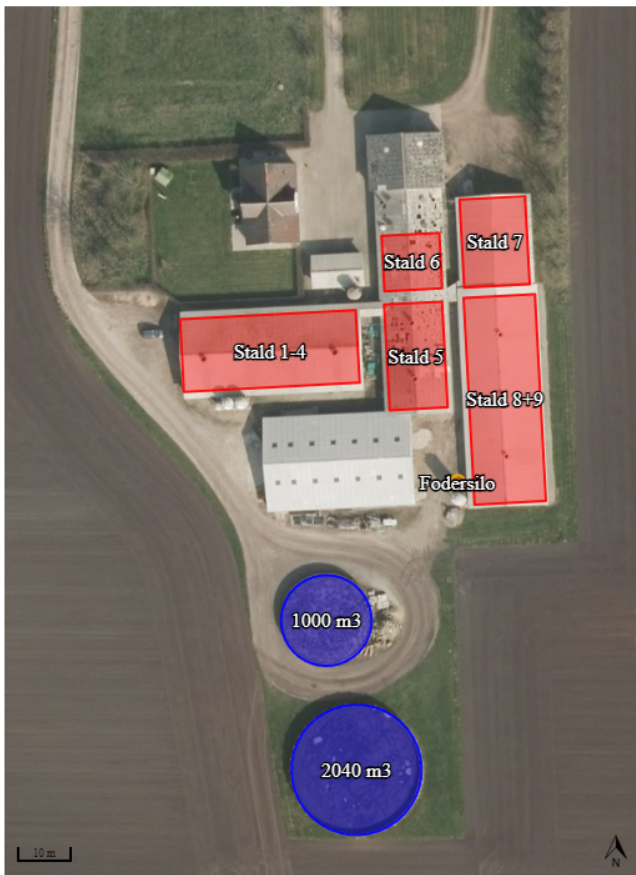
I dette kapitel beskrives husdyrbrugets indretning og drift, husdyrbrugets beliggenhed i forhold til omgivelserne, samt husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne med hensyn til ammoniak- og lugtemission og -deposition, støj, støv, lys, skadedyr, transport, affald og forbrug af ressourcer.

2.1 Indretning og drift af anlægget (B1)

Ejendommens bygningsmasse består af et stuehus fra 1900, samt en række stalde og driftsbygninger der er opført fra 1954 til 2003. Driftsbygningerne er placeret i en vinkel rundt om stuehuset, der strækker sig fra nordøst til sydvest. Bygningerne er opført i lysegrå elementer med hvide stålplader i gavlen, og med lysegrå eternittag. En samlet oversigt over ejendommens bygninger fremgår af bilag 1.

Af figur 1 fremgår husdyrbrugets stalde og opbevaringsanlæg til husdyrgødning.

Ansøger driver en række andre ejendomme, hvor der er eksportkarantænestalde, karantænestation for orner og samlested i forbindelse med eksport.

Figur 1: Husdyrbrugets stalde og opbevaringsanlæg til husdyrgødning. Kilde: husdyrgodkendelse.dk

Vurdering af indretning og drift af anlægget

Stald, rørføringer og gyllebeholder er udført i tætte og stabile materialer, hvorfor det vurderes, at der ved normal drift ikke er risiko for væsentlig direkte eller indirekte indvirkning af jordarealer, jordbund eller vandforekomster.

2.1.1 Produktionsarealer

Det følger af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at der skal foretages beregninger for både den ansøgte drift, nudriften og driften for 8 år siden.

Nudriften og 8 årsdriften

Den nugældende produktionstilladelse er en forhåndsansøgning af dyreholdet meddelt den 14. december 2006, med tilladelse til:

- 330 årssøer med smågrise til fravæning
- 9.240 smågrise (7,2-30 kg)
- 150 slagtesvin (30-102 kg)

Produktionen i nudriften og 8 årsdriften er identiske med udgangspunkt i anmeldelsen fra 2006, og fremgår af tabel 1 nedenfor.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Nudrift						
Stald 1-4	503	Mekanisk ventilation	6 m	(#416273) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	107
				(#416271) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	107
				(#416269) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	107
				(#416267) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	107
Stald 5	241	Mekanisk ventilation	6 m	(#416275) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	198
Stald 6	126	Mekanisk ventilation	6 m	(#416277) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	86
Stald 7	227	Mekanisk ventilation	6 m	(#416280) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	0	192
Stald 8+9	582	Mekanisk ventilation	6 m	(#416284) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	530
Sum						1434
8 års drift						
Stald 1-4	503	Mekanisk ventilation	6 m	(#416274) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	107
				(#416272) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	107
				(#416270) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	107
				(#416268) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	107
Stald 5	241	Mekanisk ventilation	6 m	(#416276) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	198
Stald 6	126	Mekanisk ventilation	6 m	(#416278) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	86
Stald 7	227	Mekanisk ventilation	6 m	(#416282) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	0	192
Stald 8+9	582	Mekanisk ventilation	6 m	(#416286) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	530
Sum						1434

Tabel 1: Stalde, bygningsstørrelse, ventilationsforhold, dyre- og gulvtype samt produktionsareal i nudriften og 8 årsdriften. Kilde: husdyrgodkendelse.dk

Ansøgt drift

Produktionsarealerne fremgår af bilag 2a og staldtegning af bilag 2b, samt af tabel 2 nedenfor. Der søges udelukkende til produktion i de eksisterende stalde.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Stald 1-4	503	Mekanisk ventilation	6 m	(#416266) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	107
				(#416265) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	107
				(#416264) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	107
				(#416263) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	107
Stald 5	241	Mekanisk ventilation	6 m	(#416307) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	198
Stald 6	126	Mekanisk ventilation	6 m	(#416308) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	86
Stald 7	227	Mekanisk ventilation	6 m	(#416310) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; 25-49 % fast gulv	0	64
				(#416309) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; 50-75 % fast gulv	0	128
Stald 8+9	582	Mekanisk ventilation	6 m	(#416312) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; 25-49 % fast gulv	0	530
Sum						1434

Tabel 2: Stalde, bygningsstørrelse, ventilationsforhold, dyre- og gulvtype samt produktionsareal i ansøgt drift. Kilde: husdyrgodkendelse.dk

Stald 1 til 4 er uændret i forhold til nudriften, da den også fremadrettet skal fungere som klimastald. Stald 5 og 6 ændres fra farestald til klimastald, mens stald 7 ændres fra løbestald til FRATS, og stald 8 og 9 ændres fra drægtighedsstald til FRATS.

I forbindelse med det ansøgte, renoveres og ændres staldgulvet i stald 5, 6, 7, 8 og 9, og der søges til følgende flexgrupper i stald 7, 8 og 9.

Dyretype og staldsystemer som indgår i flexgruppen	
Slagtesvin og Smågrise; 50-75 % fast gulv	Slagtesvin og Smågrise; 25-49 % fast gulv
Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv
Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 50 - 75 % fast gulv	Slagtesvin. Delvist spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv

2.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Husdyrbrugets opbevaringsanlæg til husdyrgødning fremgår af tabel 3, og er identisk i 8 årsdrift, nudrift og ansøgt drift.

Husdyrbrugets gyllebeholdere er etableret i henholdsvis 1997 og 2002, og har en samlet kapacitet på 3.040 m³. I ansøgt drift vil der blive etableret fast overdækning i form af telt, med en ammoniakreduktionseffekt på hver 50%.

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
2040 m3	Flydende				523
1000 m3	Flydende				253
Nudrift					
2040 m3	Flydende				523
1000 m3	Flydende				253
8 års drift					
2040 m3	Flydende				523
1000 m3	Flydende				253
Opbevaringslagre med miljøteknologi					
Lagernavn	Beskrivelse af miljøteknologi		NH ₃ -N effekt (%)		
Ansøgt drift					
2040 m3	Teltoverdækning		50,0		
1000 m3	Teltoverdækning		50,0		
Nudrift - Ingen data					
8 års drift - Ingen data					

Tabel 3: Ejendommens husdyrgødningsopbevaring. Kilde: husdyrgodkendelse.dk

Der forventes med det ansøgte en maksimal produktion på:

- 8.300 smågrise (7-30 kg)
- 5.600 slagtesvin (30-116 kg)

Med ovenstående opbevaringsanlæg, er der i bilag 3 beregnet en opbevaringskapacitet svarende til 9,0 måneder.

2.1.3 Drift af anlægget

Ansøger har følgende faste procedurer på husdyrbruget:

- I løbet af dagen bliver dyr, anlæg, installationer og materiel holdt under opsyn

- Slidte dele repareres eller udskiftes løbende
- Der registreres dyr i CHR
- Gyllepumpningen overvåges og der tjekkes først om der er plads i gyllebeholderne
- Der er sundhedsrådgivning af svinebesætningen ved Porcus
- Der føres journal over antal dyr bortskaffet til DAKA og antal dyr til slagtning
- Der føres journal over medicinforbrug
- Indlægssedler for indkøbt foder gemmes. Der udarbejdes foderplaner, og forbruget af foder registreres.
- Opgørelse over ressourceforbruget (brændstof, el, vand og foder) registreres årligt
- Der gennemføres 5-års kontrol af elinstallationerne af autoriseret el-installatør
- Der udføres årlig kontrol af slukningsudstyr

2.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2)

Ansøgningen omhandler en renovering af de eksisterende stalde, hvor der tidligere har været tilladelse til søer. Med ansøgningen ønskes der tilladelse til smågrise og slagtesvin. I forbindelse med renoveringen af stald 5, 6, 7, 8 og 9 bliver der etableret nyt gulv.

Der opføres ikke nye stalde eller driftsbygninger i forbindelse med det ansøgte, hvorfor der heller ikke inddrages landbrugsarealer til nybyggeri.

Der bliver etableret fast overdækning på husdyrbrugets to gyllebeholdere.

Der ønskes opført en ny fodersilo nord for den eksisterende på vest siden af stald 8 og 9. Siloen får en kapacitet på 31 m³, med en højde på cirka 8,8 meter og en diameter på 2,6 meter.

Renoveringen af staldene forventes afsluttet ved årsskiftet 2021/2022, således at staldene er klar til ibrugtagning fra 2022.

2.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3, D1b)

Ansøger driver en række stalde i forbindelse med eksport af avlsdyr.

Der flyttes som udgangspunkt hverken dyr, foder eller andre materialer mellem ejendommene.

Dog bliver genanvendeligt – og brændbart affald taget med til Solbakken 5, 6500 Vojens, hvorfra det håndteres og bortskaffes, så vidt muligt til genanvendelse.

Vurdering af produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug

Husdyrbrugene som ansøger driver er hverken driftsmæssig-, forureningsmæssig- eller teknisk forbundet med hinanden, da de alle kan og bliver drevet som særskilte ejendomme.

2.4 Beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4, D1a, D2c)

Nedenfor beskrives husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed i forhold til omgivelserne og disses sårbarhed.

2.4.1 Landskabelige forhold

Husdyrbruget ligger i landzone uden for lokal- eller kommuneplanlagt område cirka 3 kilometer nordøst for Toftlund i Tønder Kommune.

Ifølge kommuneplan 2017-2029 for Tønder Kommune ligger husdyrbruget indenfor områder, med følgende udpegninger:

- Værdifuldt landbrugsområde

Husdyrbruget ligger endvidere indenfor område med drikkevandsinteresse.

Området omkring husdyrbruget er kendetegnet ved et fladt landbrugslandskab, med dyrkede arealer i varierende størrelse og med spredte læhegnsbeplantninger.

Husdyrbrugets driftsbygninger strækker sig i en vinkel fra nordøst til sydvest i forhold til stuehuset. En stor del af driftsbygningerne virker skærmende for hinanden, således at ejendommen visuelt syner mindre fra vejen.

Vurdering af landskabelige forhold

Der ønskes med ansøgningen opsat en ny fodersilo i forbindelse med den eksisterende. Fodersiloen vurderes ikke at komme til at virke skæmmende i landskabet, da den placeres mellem de eksisterende driftsbygninger.

De ansøgte teltoverdækninger på gyllebeholderne vil blive etableret i et naturligt farvevalg såsom lysegrå, således at de ikke kommer til at virke skæmmende i landskabet.

Det ansøgte vurderes ikke at få væsentlig negativ indvirkning på landskabet og oplevelsen heraf.

2.4.2 Beskyttelseslinjer

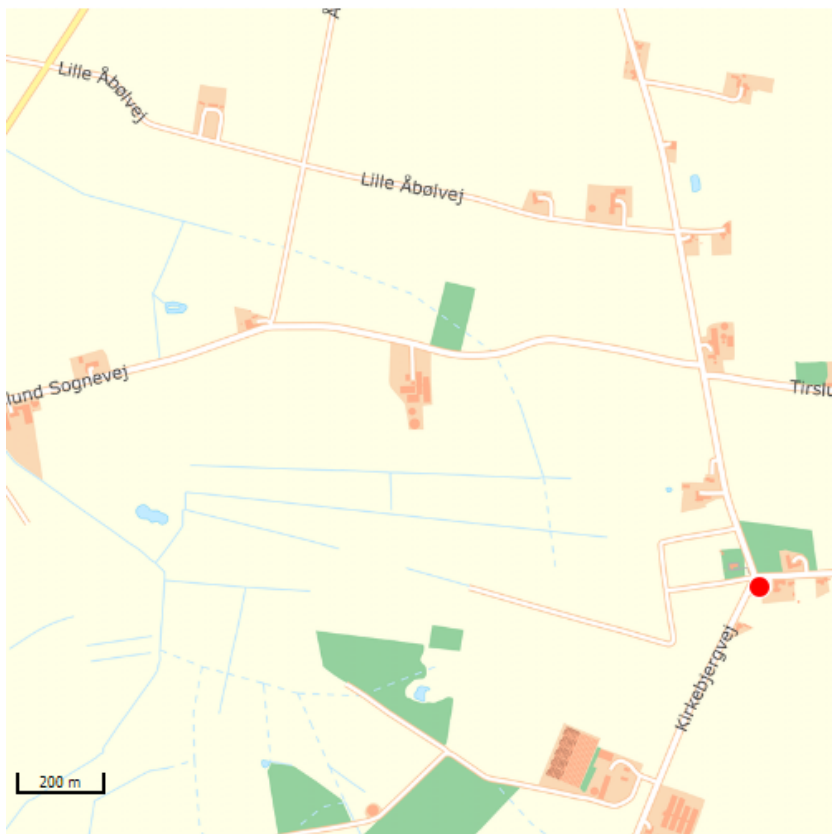
Husdyrbruget ligger ikke indenfor kystnærhedszonen, søbeskyttelseslinje, skovbyggelinjer, kirkebyggelinje, beskyttede sten- og jorddiger, åbeskyttelseslinje eller fortidsmindebeskyttelseslinje. Der sker med ansøgningen ingen ændringer i husdyrbrugets driftsbygninger, men der opføres en ny fodersilo og der etableres teltoverdækninger på de to gyllebeholdere.

Vurdering af beskyttelseslinjer

Det ansøgte ligger ikke indenfor ovennævnte beskyttelseslinjer, hvorfor det vurderes, at det ansøgte kan realiseres uden, at det får betydning herfor.

2.4.3 Kulturarv

Det nærmeste fredede fortidsminde er en genforeningssten dateret til nyere tid. Fortidsmindet står ved Tirslund Forsamlingshus cirka 900 meter sydøst for husdyrbruget, se figur 2.

Figur 2: Nærmeste fredede fortidsminde. Kilde: kulturarv.dk/fundogfortidsminder

Vurdering af kulturarv

Det ansøgte vurderes ikke at medføre væsentlige påvirkninger af fortidsminderne i området omkring husdyrbruget.

2.4.4 Afstandskrav

Husdyrbruglovens afstandskrav jævnfør §6 overholdes, idet husdyrbruget ligger mere end 50 meter fra:

- eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,
- område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- en nabobeboelse

I tabellen herunder er afstande jævnfør husdyrlovens §8 vist:

Vandløb 1 - Vandløb og søer over 100 kvm		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Fodersilo	175
Staldbygning	Stald 8+9	173
Gødningslager	2040 m3	106

Vandløb 2 - Vandløb og søer over 100 kvm		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Fodersilo	209
Staldbygning	Stald 8+9	190
Gødningslager	1000 m3	234

Naboskel matr. nr. 199 - Naboskel		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Fodersilo	143
Staldbygning	Stald 7	95
Gødningslager	1000 m3	173

Levnedsmiddelvirksomhed? - Levnedsmiddelvirksomhed		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Fodersilo	4463
Staldbygning	Stald 1-4	4430
Gødningslager	2040 m3	4403

Nabobeboelse - Nabobeboelse		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Fodersilo	425
Staldbygning	Stald 1-4	363
Gødningslager	1000 m3	407

Vandforsyning (ikke almen) - Vandforsyningsanlæg (ikke almen)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Fodersilo	133
Staldbygning	Stald 7	82
Gødningslager	1000 m3	148

Toftlund vandværk - Vandforsyningsanlæg (almen)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Fodersilo	5144
Staldbygning	Stald 1-4	5111
Gødningslager	2040 m3	5084

Offentlig vej - Offentlig vej og privat fællesvej		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Fodersilo	120
Staldbygning	Stald 7	63
Gødningslager	1000 m3	145

Stuehus - Beboelse på samme ejendom		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Fodersilo	55
Staldbygning	Stald 1-4	14
Gødningslager	1000 m3	66

Tabel 4: Afstande jf. §8 stk. 1, angivet fra den staldbygning og gødningslager der ligger nærmest udpegningsen. Kilde: Husdyrgodkendelse.dk

Afstandskravet til beboelse på samme ejendom er ikke overholdt for stald 1-4. Der sker med denne ansøgning ikke nogen ændringer i netop stald 1-4, og det er ansøger selv der ejer stuehus og driftsbygninger.

De øvrige afstandskrav jævnfør §8 i Husdyrbrugloven er overholdt.

Vurdering af afstandskrav

Afstandskravet på 15 meter til bolig på samme ejendom er ikke overholdt i forhold til stald 1-4. Idet der ikke sker ændringer i stald 1-4, og ansøger selv ejer hele ejendommen, vurderes det at det ikke er nødvendigt at søge fornyet dispensation, da det vurderes som værende et eksisterende lovligt forhold.

2.5 Ammoniakemission og -deposition (B4, B5, D1c, D2c)

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealer, dyre- og gulvtype i ansøgt drift, nudrift og 8 årsdrift, samt oplysninger om eventuelle miljøteknologier, beregnes husdyrbrugets ammoniakemission i de tre drifter.

Det samlede resultat af ammoniakberegningerne og meremissionerne for husdyrbruget fremgår af tabel 5 og tabel 6.

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	1706,5	155,1	1861,7
Nudrift	1312,7	310,3	1623,0
8 års-drift	1312,7	310,3	1623,0

Tabel 5: Ammoniakemission fra stalde og lagre. Kilde: Husdyrgodkendelse.dk

Samlet emission: 1861,7 (kg NH ₃ -N/år)	Meremission (8 års-drift): 238,7 (kg NH ₃ -N/år)	Meremission (nudrift): 238,7 (kg NH ₃ -N/år)
---	--	--

Tabel 6: Samlet resultat af ammoniakberegninger. Kilde: husdyrgodkendelse.dk

2.5.1 Ammoniak til naturområder

Husdyrbrugets ammoniakemission må ikke give anledning til væsentlig påvirkning af naturområder, der er beskyttede af europæisk lovgivning (Natura2000 områder). Der må heller ikke ske påvirkning af naturområder, der er beskyttet af dansk lovgivning eller som kan være leve- eller ynglelokalitet for særligt beskyttede dyrearter (bilag IV-arter).

I tabel 7 ses de specifikke krav for maksimal total- og merdeposition af ammoniak til kategori 1 og 2 natur, samt krav der kan stilles til kategori 3 – og §3 natur.

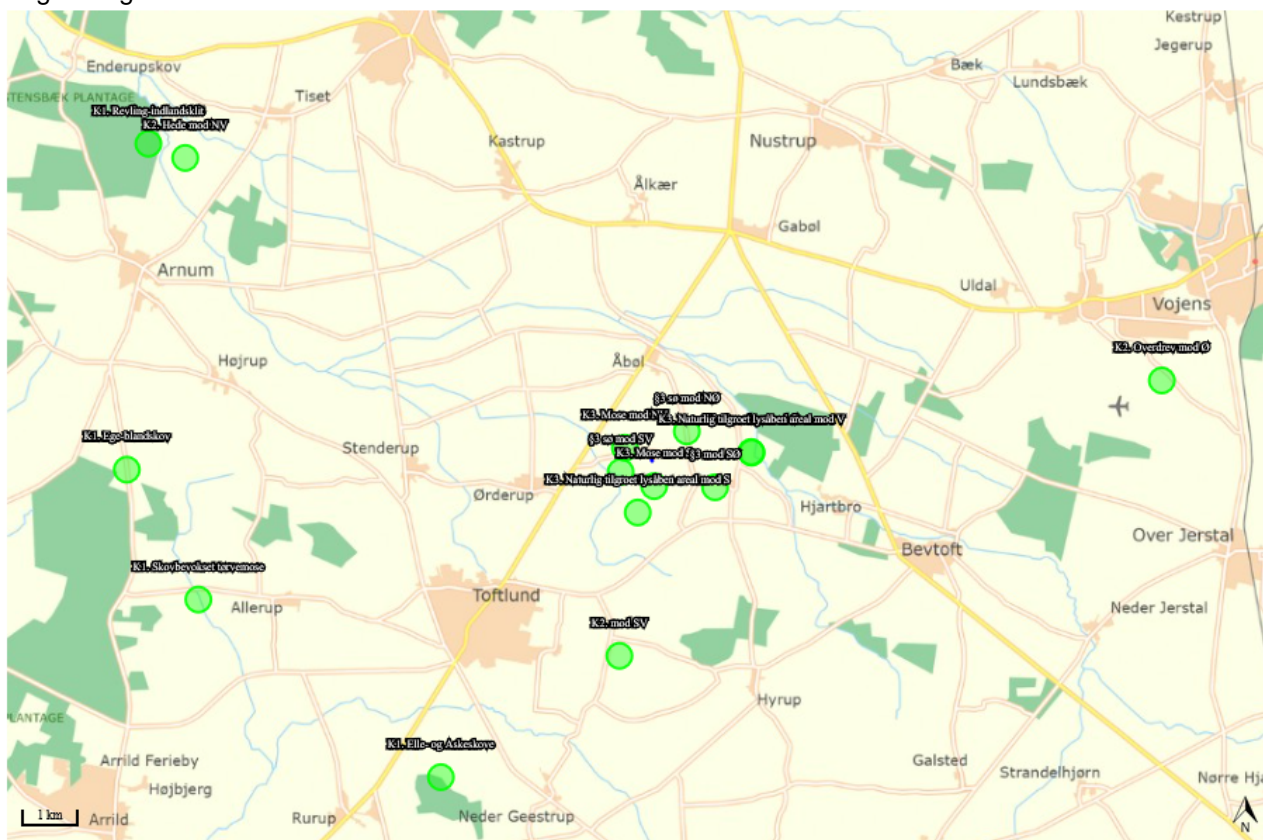
Husdyrbruget ligger udenfor områder udpeget med naturbeskyttelsesinteresse eller potentielle naturbeskyttelsesinteresser.

Ammoniakfølsom natur	Beskrivelse	Krav
Kategori 1	Ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper uanset størrelse jf. bilag 3 pkt. D i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug hvis de er beliggende inden for et Natura 2000 område og er omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev inden for et Natura 2000 område som er omfattet af § 3 i NBL2 (dvs. større end 2.500 m ²)	Max. Totaldeposition (stald og lager) afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2	Ammoniakfølsomme naturtyper som ligger udenfor Natura 2000 område: højmoser, lobeliesøer, heder der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af § 3 i NBL og overdrev der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af § 3 i NBL.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3	Ammoniakfølsomme naturtyper der ikke er omfattet af kategori 1 og 2 og som ligger uden for Natura 2000 område i form af heder, moser og overdrev der er omfattet af § 3 i NBL samt ammoniakfølsomme skove. For at være ammoniakfølsom skal skove være større end 0,5 ha og mere end 20 m bred og bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer og 1) hvor der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«, 2) hvor skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller 3) hvor der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen "Arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove" og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.	Kommunen vurderer konkret, om der skal fastsættes vilkår om max. merdeposition, og hvad det nødvendige krav til max. deposition skal være. Kravet må dog ikke være under en max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Beskyttede naturtyper der ikke hører under Kategori 1-3, men som efter en konkret vurdering, er ammoniakfølsomme.	Kan fx være enge, strandenge og søer	
<p>* Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år indenfor 200 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år indenfor 200-300 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år indenfor 300-500 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år indenfor 500-1.000 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år indenfor 1.000-2.500 m</p>		

Tabel 7: Krav til maksimal total- og merdeposition af ammoniak

² Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse, LBK nr. 240 af 13/03/2019

I ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk er de nærmeste naturtyper udpeget. Udpegningerne fremgår af figur 3 og tabel 8.

Figur 3. Kortudsnit der viser de ammoniak-beregningspunkter der er angivet i husdyrgodkendelse.dk til kategori 1-, 2- og 3-natur. Kilde: Husdyrgodkendelse.dk

Nedenfor i tabel 8 ses de beregnede ammoniakdepositioner til de udpegede naturområder.

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
K2. mod SV	Kategori 2	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0
§3 mod SØ	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,1
§3 sø mod NØ	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,2
§3 sø mod SV	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,1
K3. Naturlig tilgroet lysåben areal mod S	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0
K3. Naturlig tilgroet lysåben areal mod V	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,1
K3. Overdrev mod Ø	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,1
K3. Mose mod S	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,1
K3. Mose mod NV	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,2
K2. Overdrev mod Ø	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
K2. Hede mod NV	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
K1. Ege-blandskov	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0
K1. Elle- og Askeskove	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0
K1. Skovbevokset tørvemose	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0
K1. Revling-indlandsklit	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0

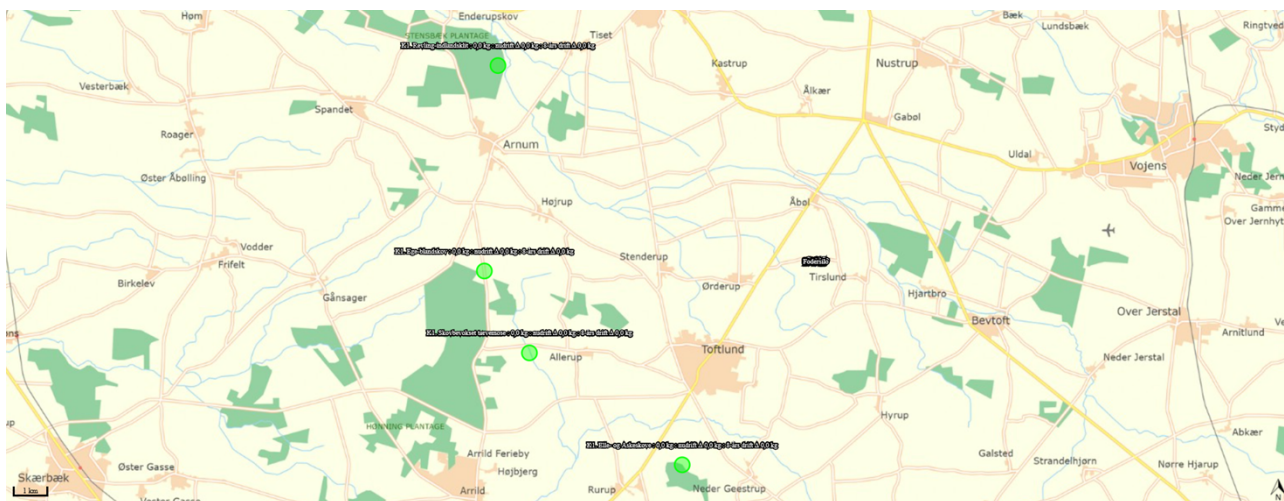
Tabel 8: Oversigt over mer- og totaldeposition til de udpegede naturområder. Kilde: Husdyrgodkendelse.dk

Kategori 1 natur

I ansøgningssystemet husdyrgodkendelse.dk er der udpeget fire kategori 1 naturområder som indgår i Natura2000 område. Den korteste afstand er til Elle- og askeskoven ved Mandbjerg skov, som er cirka 7,3 kilometer mod sydvest. Alle udpegningerne fremgår af figur 4. Naturområderne har alle en totaldeposition på 0,0 kg N/ha/år.

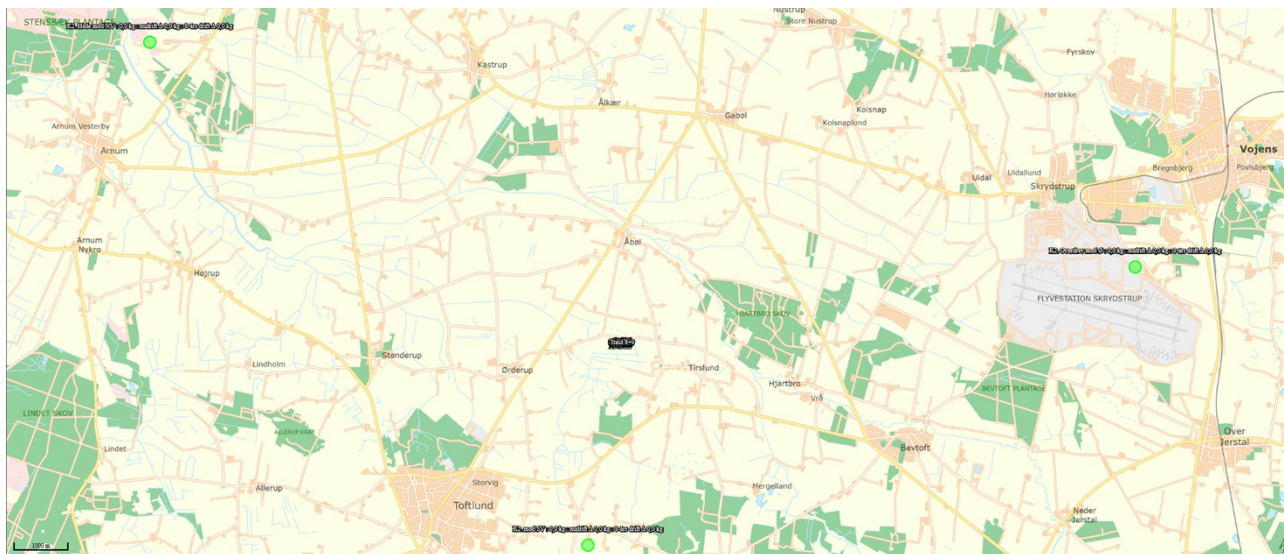
Det er ikke undersøgt, hvorvidt der ligger andre husdyrbrug, der kan bidrage med kumulation i forhold til naturområderne.

Figur 4: Kortudsnit der viser placering af nærmeste ammoniakberegningsspunkt til kategori 1 natur.
Kilde: Husdyrgodkendelse.dk

Kategori 2 natur

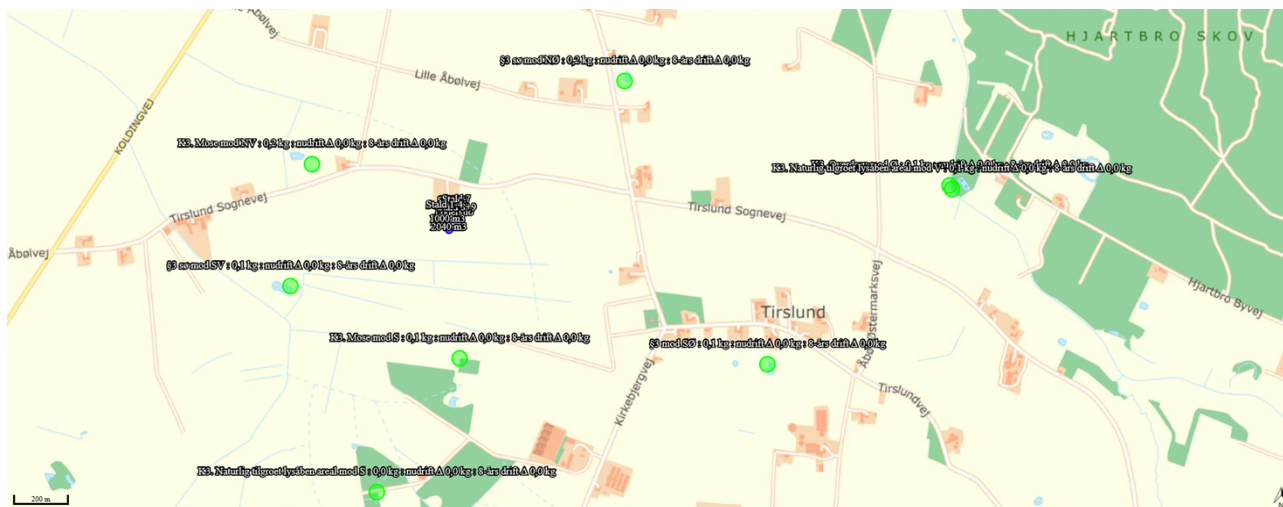
Der er udpeget tre kategori 2 naturområder, som fremgår af figur 5. Det nærmeste er en mose mod sydvest, der er udpeget på Tønder Kommunes egen kort. Mosen ligger cirka 3,8 kilometer fra husdyrbruget. Totaldepositionen til de udpegede naturområder er alle 0,0 kg N/ha/år.

Figur 5: Kortudsnit der viser placering af nærmeste ammoniakberegningsspunkt til kategori 2 natur.
Kilde: Husdyrgodkendelse.dk

Kategori 3 natur og §3 områder

Af figur 6 nedenfor fremgår de nærmeste kategori 3 naturområder, samt de nærmeste §3 registrerede naturområder.

Figur 6: Kortudsnit der viser placering af de nærmeste ammoniakberegningsskemaer til kategori 3 natur samt §3 natur. Kilde: Husdyrgodkendelse.dk

Merdepositionerne til de udpegede kategori 3 naturområder og §3 naturtyper er 0,0 kg N/ha/år i forhold til både nudriften og 8 års driften.

Bilag IV-arter

Bilag IV arter er særlig beskyttede dyrearter, der fremgår af bilag IV i EU's habitatdirektiv. Det betyder, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

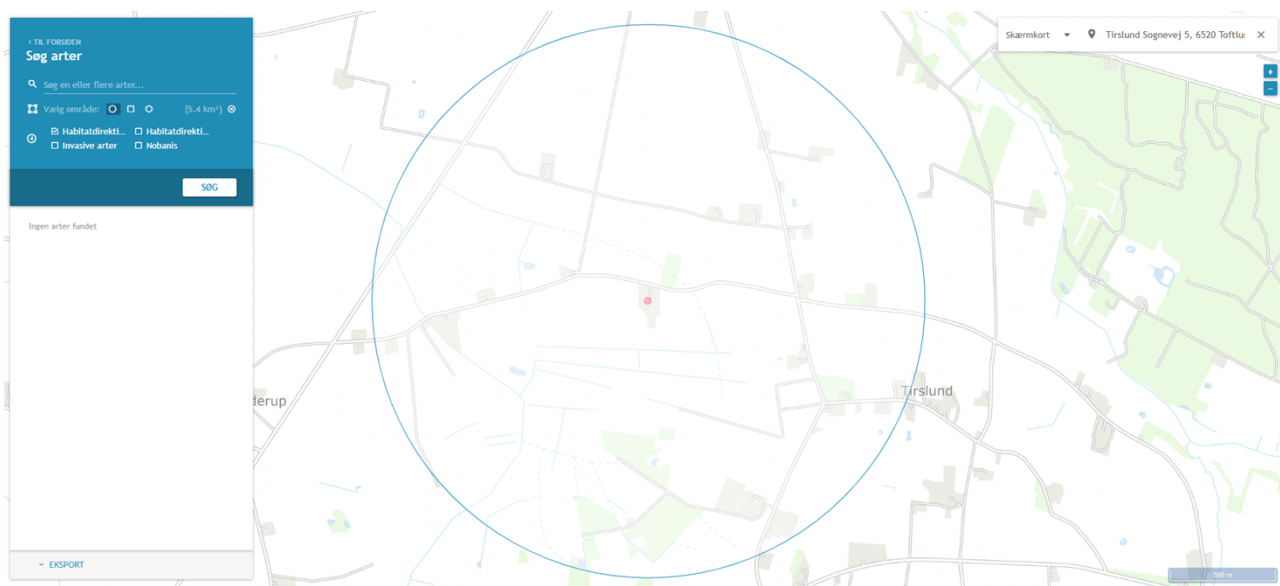
Der er i forbindelse med denne ansøgning, gennemgået følgende materiale, for at klarlægge mulige levesteder for Bilag IV arter i nærheden af husdyrbruget på Tirslund Sognevej 5, hvor det samlede resultatet fremgår af tabel 9:

- "Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007 - Håndbog over dyrearter på habitatdirektivets bilag IV"³
- "Videnskabelig rapport fra DCE – National Center for Miljø og Energi nr. 50"⁴ fra 2013, med overvågning af arter fra 2004 til 2011.
- Danmarks Miljøportals naturdata – med registreringer af arter

³ <https://www.dmu.dk/Pub/FR635.pdf>

⁴ <https://www.dmu.dk/Pub/SR50.pdf>

På Danmarks miljøportal registreres arter der er fundet i forbindelse med myndighedernes naturovervågning. Søgningen viser, at der ikke er nogen registreringer af Bilag IV arter i nærheden af husdyrbruget (se figur 7).

Figur 7: Registreringer i Naturdata af mulige levesteder for Bilag IV arter i nærheden af husdyrbruget.
Kilde: <https://naturdata.miljoportal.dk/speciesSearch>

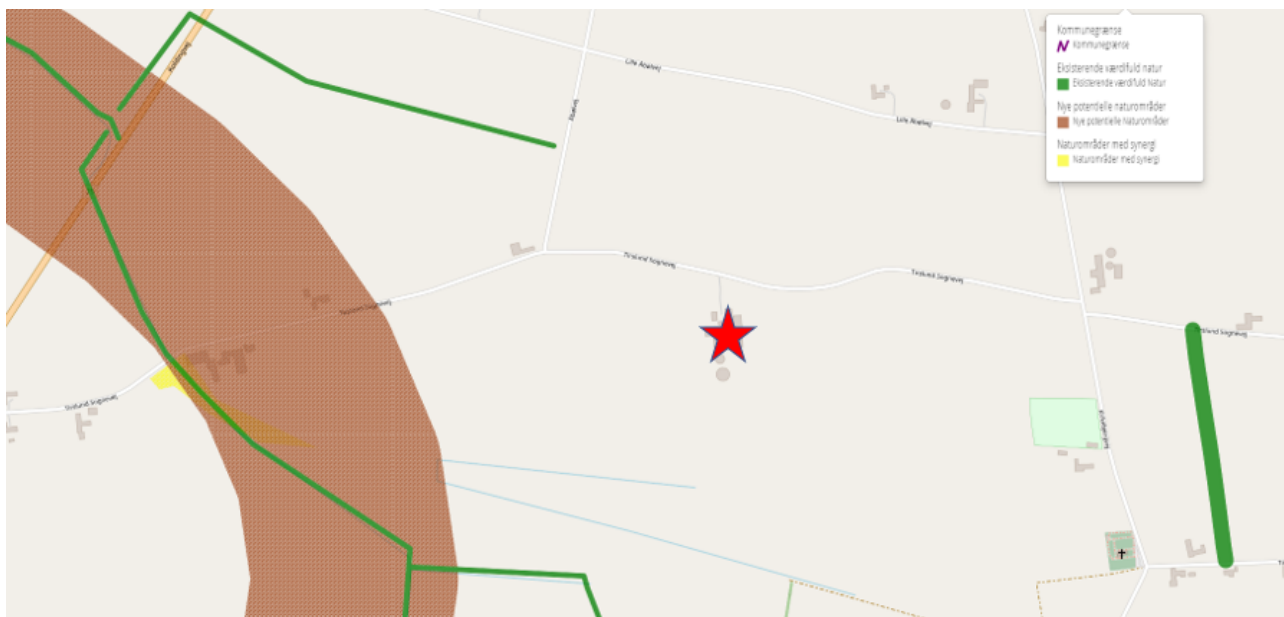
Dansk navn	Videnskabeligt artsnavn	Kilde
Pattedyr		
Vandflagermus	Myotis daubentonii	DMU 635, DMU 50
Brunflagermus	Nyctalus noctula	DMU 635, DMU 50
Langøret flagermus	Plecotus auritus	DMU 635, DMU 50
Sydflagermus	Eptesicus serotinus	DMU 635, DMU 50
Pipistrellflagermus	Pipistrellus pipistrellus	DMU 635, DMU 50
Troldflagermus	Pipistrellus nathusli	DMU 635, DMU 50
Dværgflagermus	Pipistrellus pygmaeus	DMU 635, DMU 50
Odder	Lutra lutra	DMU 635
Krybdyr		
Markfirben	Lacerta agilis	DMU 635, DMU 50
Padder		
Stor vandsalamander	Triturus cristatus	DMU 635, DMU 50
Spidssnudet frø	Rana arvalis	DMU 635, DMU 50
Løgrø	Pelobates fucus	DMU 635, DMU 50

Tabel 9: Mulige Bilag IV arter, der kan have levesteder i nærheden af husdyrbruget

Biologisk mangfoldighed

Ifølge retningslinjerne for Tønder Kommunes kommuneplan, må der ikke på eller i nærheden af særligt næringsfattige og biologisk mangfoldige naturarealer etableres eller udvides anlæg herunder husdyrproduktioner, som forringer den biologiske mangfoldighed væsentligt.

Som det fremgår af nedenstående figur 8 ligger ejendommen udenfor ovennævnte områder.

Figur 8: Kort over eksisterende værdifuld natur, nye potentielle naturområder og naturområder med synergi. Husdyrbruget er markeret med rød stjerne.

Kilde: http://kort.digitaleplaner.dk/apps/viewer/toender/kommuneplan17/#osm/16/9.1209/55.2157/public.kommunegrskommuneplan17.eks_vaerdif_natur,kommuneplan17.nye_pot_natuomr,kommuneplan17.natuomr_med_synergi

Vurdering af ammoniak til naturområder

Totaldepositionen til de nærmeste kategori 1 naturområder er beregnet til 0,0 kg N/ha/år. Det er ikke undersøgt, hvorvidt der er andre husdyrbrug, der bidrager med kumulation til naturområderne, da kravet på maksimal 0,2 kg N/ha/år er overholdt.

De nærmeste kategori 2 naturområder har en beregnet totaldeposition på 0,0 kg N/ha/år. Kravet om en totaldeposition på maksimalt 1 kg N/ha/år er således overholdt.

Da alle udpegede kategori 3- og §3 områder har en beregnet merdeposition på 0,0 kg N/ha/år, vurderes det ansøgte ikke at ville medføre en tilstandsændring af de udpegede naturområder.

Det vurderes at potentielle bilag IV-arter vil kunne findes i forbindelse med de registrerede §3 arealer og ammoniakfølsomme skove. Der er ikke beregnet nogen merdeposition til de nærliggende naturområder, hvorfor ansøgningen ikke vurderes at give anledning til, at eventuelle arters yngle- og rasteområder beskadiges eller ødelægges.

Husdyrbruget ligger ikke indenfor områder der i Tønder Kommunes kommuneplan er udpeget som næringsfattige og biologisk mangfoldige naturarealer, hvorfor ansøgningen vurderes ikke at påvirke disse.

2.6 Lugtemission (B4, B6, D1e, D1g)

Nærmeste lugtberegningsspunkter er udpeget i skema 227520 i Husdyrgodkendelse.dk, se figur 9 og tabel 10.

Nærmeste naboer uden landbrugspligt er Kirkebjergvej 11, Kirkebjergvej 12 og Tirslund Sognevej 16. Afstanden til de tre nævnte boliger er cirka 700 meter.

Nærmeste samlede bebyggelse er Åbøl nord for husdyrbruget, og den samlede bebyggelse udløses af Åbølvej 1, hvortil der er cirka 1,7 kilometer.

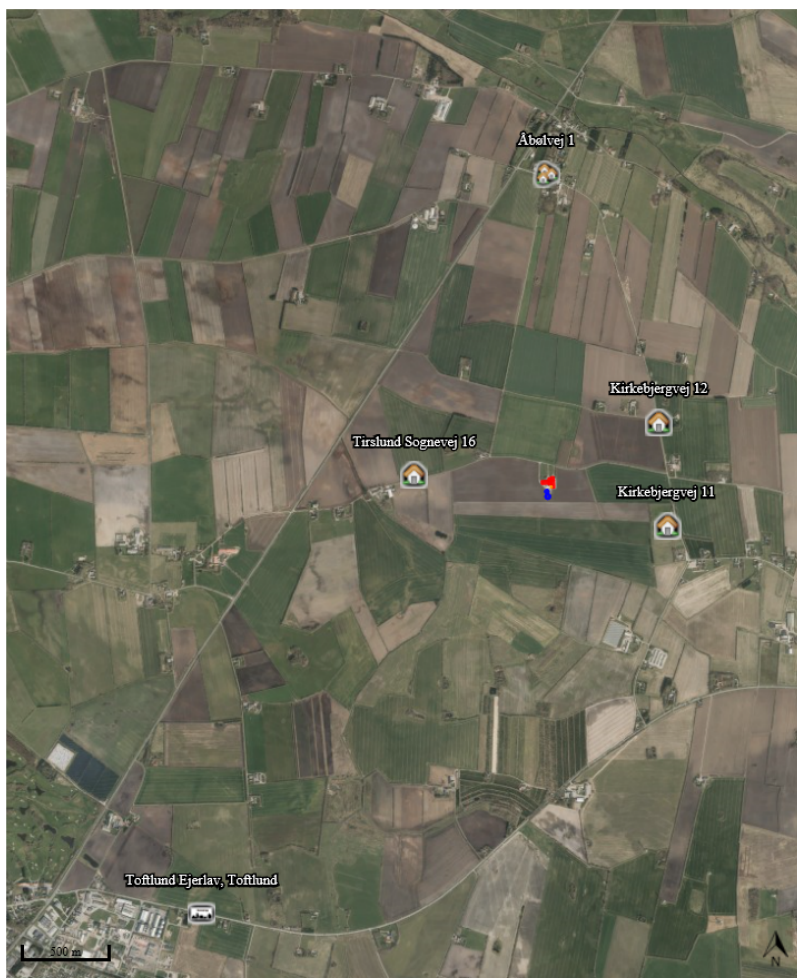
Den nærmeste byzone er Toftlund, hvortil der er cirka 3,1 kilometer.

Der er ikke kumulation med andre husdyrbrug indenfor 100 meter fra nærmeste enkeltbolig eller 300 meter fra nærmeste byzone.

Der var i 2019 registreret to andre husdyrbrug indenfor 300 meter fra nærmeste samlede bebyggelse. Det er vurderet, at ingen af dyreholdene på de to ejendomme Kirkebjergvej 21 og Kirkebjergvej 24, overstiger en ammoniakemission på 750 kg NH₃-N, hvorfor de egentlig ikke skal regnes som kumulation. I ansøgningssystemet er der dog indsat kumulation fra begge ejendomme, og beregningen viser, at lugtgeneafstandene stadig er overholdt til samlet bebyggelse.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits- afstand	Genekriterie overholdt
Kirkebjergvej 11 	0	FMK	136,6	136,6	730,3	Ja
Kirkebjergvej 12 	0	FMK	136,6	136,6	730,9	Ja
Tirslund Sognevej 16 	0	FMK	136,6	136,6	799	Ja
Åbølvej 1 	2	NY	253,5	304,2	1811	Ja
Toftlund Ejerlav, Toftlund 	0	FMK	431,9	431,9	3258,6	Ja

Tabel 10: Beregning af lugtgeneafstand til nærmeste nabo, samlet bebyggelse og nærmeste sommerhusområde.
Kilde: Husdyrgodkendelse.dk

Figur 9: Nærmeste nabo, samlet bebyggelse og nærmeste sommerhusområde. Kilde: Husdyrgodkendelse.dk
Ansøger er ikke bekendt med, at der tidligere skulle have været klager over lugt fra husdyrbruget.

Vurdering af lugtemission

Lugtberegningerne sker i overensstemmelse med Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, og kravene er overholdt. Der gøres opmærksom på, at gyllebeholdere per definition ikke medfører lugtemission.

Lugt opfattes forskelligt fra person til person. Det kan derfor ikke afvises, at nogle vil finde en lugtgeneafstand utilstrækkelig, selv om de bor længere væk end den beregnede lugtgeneafstand, mens andre ikke føler sig generet, selv om de bor inden for lugtgeneafstanden.

Der er ikke kendskab til, at lugt fra husdyrbrug er direkte sundhedsskadelig.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at husdyrbruget ikke udgør en sundhedsrisiko, samt at husdyrbruget kan etableres som ansøgt uden at være til gene for naboerne.

2.7 Øvrige emissioner og gener (B7, D1e)

Fra husdyrbruget kan der opstå emissioner i form af varme, støj og støvgener, skadedyr, luft og affald. Øvrige emissioner i forhold til vand-, jordbunds- og undergrundsforurening anses normalvis ikke som relevante på husdyrbrug, da staldanlæg og opbevaringsanlæg er opført i tætte og stabile materialer.

Der forventes desuden ikke strålinger fra husdyrbruget.

Mulige kilder til forurening og gener fra husdyrbruget fremgår af bilag 4.

2.7.1 Støj

De primære støjkluder på husdyrbruget forventes at komme fra dyrene, ventilationsanlæg og transportere.

Alle stalde er isoleret og stald 5 til 9 vil i forbindelse med renoveringen få nye støjsvage ventilationssystemer. Ventilationerne på de ovennævnte stalde er derfor ikke præcist markeret i bilag 4, da det endnu ikke er fastlagt, hvor ventilationerne placeres. Alt pasning af dyr sker for lukkede døre, hvorfor der ikke forventes væsentlige støjgener herfra.

Husdyrbruget fodrer med færdigblandet tørfoder, der leveres med lastbil og blæses over i fem udendørs fodersiloer, hvorfor der vil kunne opstå støj i forbindelse hermed.

Transporter i forbindelse med foder og flytning af dyr til staldene, vil som udgangspunkt ske i hverdagene og i dagtimerne. Tidspunkter for levering af dyr fra stalden, kan variere en del, da leveringen afhænger af den videre transport med f.eks. fly.

I forbindelse med transportere benyttes der to kørselsveje til og fra ejendommen, som fremgår af bilag 4.

Ansøger er ikke bekendt med, at der tidligere skulle have været klager over støj fra husdyrbruget.

Vurdering af støj

Støj, vibrationer og lavfrekvent støj i forbindelse med det ansøgte, vurderes ikke at være af et omfang, der vil kunne genere de omkringboende væsentligt.

2.7.2 Støv

I forbindelse med husdyrproduktionen vil den primære kilde til støv være forbundet med transporter rundt på ejendommen, hvor støv fra underlaget hvirvles op, særligt i tørre perioder.

De udendørs fodersiloer er udstyret med støvcykloner. Træpiller opbevares i en udendørs silo, hvorfor støvgener fra håndteringen er begrænset til kun at være i forbindelse med levering, hvor de blæses ind.

Der forventes ikke væsentlige støvgener fra dyrene, da alt pasning sker indendørs og for lukkede døre. Der er mulighed for overbrusning i alle stalde, således at eventuelt støv i staldene vil kunne minimeres.

Vurdering af støv

Generelt vurderes støv fra anlægget med tilknyttede aktiviteter ikke at være af et omfang, der vil kunne give anledning til væsentlige støvgener for de omkringboende. Samtidig vurderes det, at der er god afstand til de nærmeste naboer.

2.7.3 Skadedyr

Fluer i staldene bekæmpes med rovfluer, der bliver leveret på fast aftale syv gange om året.

Der er desuden serviceaftale med Rovfluen omkring rottebekæmpelsen på ejendommen. Serviceaftalen omhandler 6 årlige besøg, samt ved behov.

Alt foderopbevaring sker i lukkede siloer, hvor eventuelt spild opsamles straks for at minimerer risikoen for tilhold af skadedyr.

Vurdering af skadedyr

De beskrevne bekæmpelsestiltag vurderes, at være tilstrækkelige til, at risikoen for gener fra fluer og skadedyr er minimeret, ligesom skadedyr ikke vurderes at udgøre en fare for menneskers sundhed.

2.7.4 Transporter

Der er to indkørsler til ejendommen, som er markeret på bilag 4.

Tunge transporter såsom levering af dyr, foder, træpiller og sækkevarer sker typisk i hverdagene i tidsrummet fra 06.00 til 16.00.

Der kan være enkelte afvigelser i transporttiderne ved udlevering af dyr. Dette skyldes at det kan være nødvendigt at flytte udleveringen til om natten, fordi den videre transport skal koordineres med f.eks. fly videre. Ansøger skønner, at der er tale om maksimalt 5 afvigelser per år.

I forbindelse med transporter til og fra ejendommen, kan der opstå kortvarige lysgener.

Af nedenstående tabel 11, fremgår et skøn af husdyrbrugets transporter.

Tunge transporter	Ansøgt drift antal/år
Levering af foder (lastbil)	42
Levering af træpiller (lastbil)	12
Husdyr til og fra ejendommen (lastbil)	21
Kørsel med affald (lastbil)	12
Kørsel med farligt affald (ansøger selv)	4
Afhentning af døde dyr (lastbil)	84
Kørsel ifm. gylleudbringning (traktor og gyllevogn)	145
Maksimalt i alt	320

Tabel 11: Skønnede antal transporter

Vurdering af transport

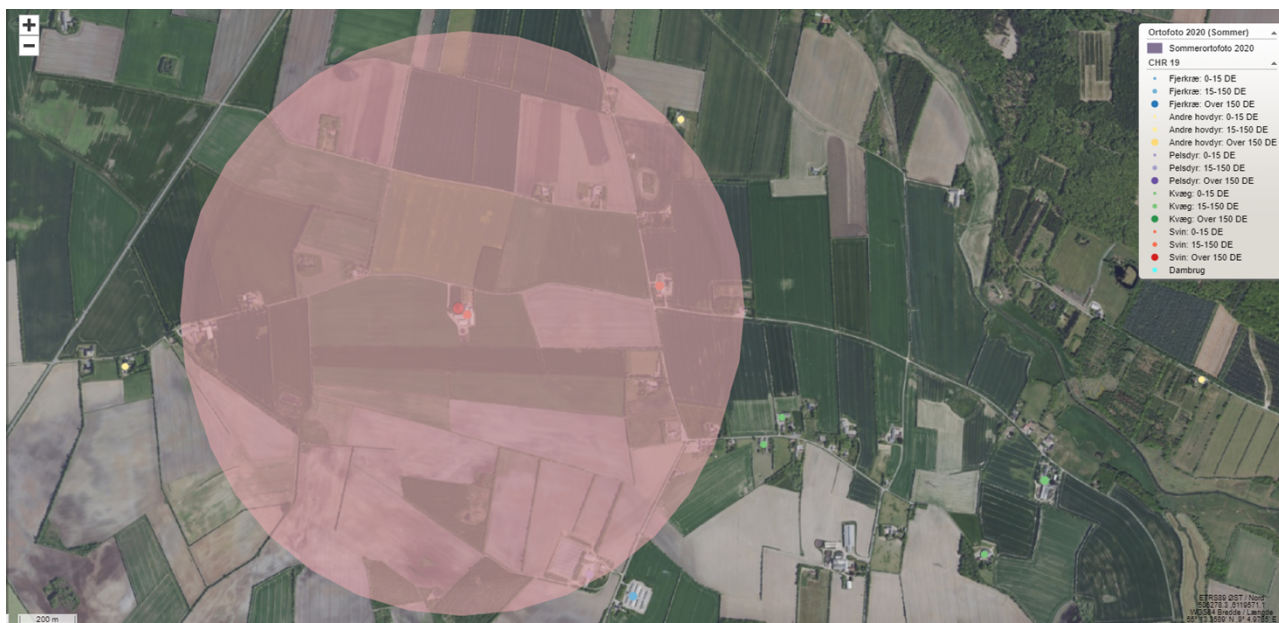
Ansøger kender ikke til antallet af transporter i forbindelse med tidligere ejer. Den ansøgte ændring forventes dog ikke at medføre en væsentlig stigning i antallet af transporter i forhold til tidligere.

Transporterne vurderes ikke at være til væsentligt gene for naboerne, særligt på grund af den forholdsvis store afstand til naboer, samt at kørselsveje og parkeringsretning ikke direkte vurderes at kunne genere naboerne.

2.7.5 Kumulation med andre husdyrbrug (D1b)

Kumulation i forhold til lugt er behandlet i afsnit 2.6, mens kumulation i forhold til naturen er beskrevet i afsnit 2.5.

Der er cirka 700 meter til nærmeste husdyrbrug på Kirkebjergvej 10. Husdyrbruget er det eneste indenfor en radius af 1.000 meter fra Tirslund Sognevej 5. Der ligger ikke nogen nabobeboelser mellem de to husdyrbrug.

Figur 10: Kort over registrerede husdyrbrug i 2019 indenfor 1000 meter fra husdyrbruget. Kilde: miljoegis.mim.dk

Vurdering af kumulation med andre husdyrbrug

Med udgangspunkt i afstanden til nærmeste husdyrbrug, og det at der ikke ligger nogen nabobeboelser mellem husdyrbrugene vurderes det, at der med det ansøgte ikke vil være kumulative virkninger i forhold til forurening og gener.

2.7.6 Forurenings- og genebegrænsende tiltag (B7, D1e)

For at beskytte nærmiljøet og grundvandet har ansøger procedurer for håndtering af forurenende stoffer.

Husdyrgødning

På ejendommen opbevares husdyrgødningen i staldenes gyllesystemer, forbeholderen samt i gyllebeholdere. De største risikoer for forureninger med husdyrgødning vurderes at være påkørsel med traktor og gyllevogn, der kan medføre skader og utætheder på gyllebeholderen, eller overløb i forbindelse med pumpning af gylle til gyllebeholderen.

Al pumpning af gylle sker under overvågning, og gyllepumpen startes først, når det er konstateret, at der er kapacitet i gyllebeholderen der pumpes til. Pumpning af gylle sker kun af uddannet personale.

Ved et eventuelt gylleuheld, forventes gyllen at samle sig i lavningerne omkring ejendommen, hvorefter gyllen vil kunne løbe til de åbne vandløb øst og syd for beholderne. De åbne vandløb udspringer i Løbæk og Ramkær Bæk, som ligger cirka 700 meter sydvest for gyllebeholderne, se figur 11 nedenfor.

I tilfælde af uheld, vil der blive sat ind for at begrænse omfanget af forureningen, ved at benytte de maskiner, der er på husdyrbruget, eller ved at kontakte nærmeste maskinstation, der kan komme med materiel der kan inddæmme forureningen, ligesom miljøvagten straks herefter vil blive tilkaldt.

Figur 11: Kort med højdekurver og lavninger i nærheden af husdyrbruget. Kilde:

https://scalgo.com/live/segas?res=0.4&ll=9.123477%2C55.214840&lrs=datafordeler_aerial%2Csegas%2Fdenmark%3Acontours%3A25832%3Acurrent%3Ashape_0.5%2Csegas%2Fdenmark%3A25832%3Acurrent%3Arain%3Aflash-flood-dep-vol%3Adhm2015%2Csegas%2Fcustomerdata%3Asegas%3Abes_vandloeb&tool=zoom&Depres

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning vurderes at ske uden væsentlig risiko for forurening. I tilfælde af uheld, vurderes proceduren at kunne minimere risikoen for omfattende forurening af undergrund og det nærliggende vandmiljø.

Olie og kemikalier

Der opbevares ikke olieprodukter og kemikalier på ejendommen, der kan udgøre en risiko for det omkringliggende miljø.

Døde dyr

Døde dyr opbevares nordøst for husdyrbruget, ved den østlige indkørsel, se placering i bilag 4. Opbevaringen sker på spalter og døde dyr overdækkes med kadaverkappe eller i smågrisecontainer med låg. Pladsen til døde dyr er afskærmet med stakit.

Døde dyr meldes straks til afhentning via DAKA, hvorfor afhentningen som hovedregel sker indenfor ét døgn.

Det vurderes at placeringen af døde dyr ikke giver anledning til væsentlige gener for de omkringboende eller forbipasserende. Opbevaringen vurderes ligeledes at ske miljømæssig – og sundhedsmæssig forsvarligt.

2.7.7 Forslag til egenkontrol (B7)

For at den ansøgte ændring lever op til BAT kravet, har ansøger valgt teltoverdækninger af de eksisterende gyllebeholdere. Der anbefales følgende vilkår i miljøtilladelsen:

Fast overdækning af gyllebeholder med telt

Indretning og drift

1. Gyllebeholderne der er navngivet "1000 m³" og "2040 m³" skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.
2. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
3. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.
4. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

Egenkontrol

5. Der skal føres en logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

2.8 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, D1c, D1d)

I forbindelse med husdyrproduktionen er der reststoffer og affald, som skal opbevares, håndteres og bortskaffes korrekt efter gældende lovgivning. Dertil kommer, at der i forbindelse med husdyrproduktion også er et forbrug af naturressourcer, der bør reduceres til et minimum.

2.8.1 Affald

Affald opbevares, håndteres og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Tønder Kommunes regulativ for erhvervsaffald.

Farligt affald såsom spraydåser, kanyler, batterier og lysstofrør opbevares i stalden, indtil ansøger selv transporterer det på genbrugspladsen. Kanyler opbevares i kanyleboks.

Alt pap, papir og plast tages med til Solbakken 5, 6500 Vojens hvor genbrugsmaterialerne presses, og bortskaffes til genanvendelse. Brændbart affald tages ligeledes med til Solbakken 5, 6500 Vojens, hvor der er containere, der afhentes af Meldgaard.

I forbindelse med renoveringen af staldene vil jern og metal fra gammelt inventar blive bortskaffet til produkthandler U.L. Petersens Eftf. Betonen fra staldene knuses og bruges til renovering af ejendommens køreveje/vendeplads.

Der er ikke kortlagt jordforurening på husdyrbrugets arealer.

Vurdering af affald

Generelt vurderes husdyrbrugets fremtidige affaldshåndtering, at ske i overensstemmelse med kommunens erhvervsaffaldsregulativ. Det vurderes, at der ikke er nogen større risiko ved håndtering af de ovennævnte affaldstyper.

Byggematerialer og gammelt inventar fra renoveringen af staldene vil blive genbrugt eller bortskaffet til genbrug.

2.8.2 Råvarer

De primære råvarer på husdyrbruget er vand og foder til dyrene samt elektricitet. Vand- og elforbrug beskrives særskilt i afsnit 2.8.3 og 2.8.4.

Der fodres med færdigblandet tørfoder, og der benyttes fasefodring med tre blandinger til smågrisene og to blandinger til slagtesvinene, således at foderet er tilpasset dyrenes behov i produktionsfasen.

Jævnfør normtal fra Seges, kan der med den ansøgte produktion, forventes et årligt foderforbrug på cirka 1.691 tons.

Foderforbruget for den ansøgte produktion forventes at ligge indenfor de vejledende normtal fra Seges.

2.8.3 Energiforbrug

På husdyrbruget benyttes der primært el til belysning, ventilation, gyllepumpe samt drift af foderanlæg. Dertil kommer det private forbrug knyttet til boligen.

Staldene er isolerede, og stalde og stuehus opvarmes med varme fra pillefyr. Der forventes et forbrug af træpiller på cirka 120 tons per år.

Ventilationssystemerne udskiftes i forbindelse med renoveringen af stald 5 til 9 til højeffektive motorer. Der er alarm- og temperaturstyring på ventilationerne i alle stalde, således at de kun kører, når det er nødvendigt. Ventilationerne vaskes i forbindelse med staldvask, hvorfor der opnås den bedste udnyttelse heraf og elforbruget minimeres.

Alt belysning i staldene bliver udskiftet til LED. Lyset i staldene er som regel tændt i tidsrummet fra 06 til 16, når dyrene bliver passet.

Husdyrbrugets energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med udarbejdelse af årsregnskab.

Med den forventede produktion, beregnes der ud fra normtallene et årligt elforbrug på cirka 72.600 kWh.

Vurdering af energi

Forbrug af energi kan påvirke klimaet negativt, men man kan ikke drive et moderne husdyrbrug uden at benytte energi. I forbindelse med renoveringen af staldene udskiftes de gamle ventilationer til nogen med lavenergimotorer og alle stalde får udskiftet belysningen til LED belysning, hvilket er med til at minimere energiforbruget.

Samlet set vurderes det, at husdyrbruget med ovenstående løbende har fokus på at reducere elforbruget.

2.8.4 Vandforbrug

Ejendommen er forsynet med vand fra Toftlund Vandværk.

På ejendommen benyttes der vand som drikkevand til dyrene, samt til vask af stalde og overbrusning. Der er ikke separat vandmåler til stalden.

I staldene med smågrise er der vandventiler i foderautomaterne, ligesom der er opsat drikkekopper, der minimerer vandspild. Ved slagtesvinene er der ligeledes drikkeventiler i foderautomaterne, og derudover er der drikkenipler med vandtryk der tilpasses dyrenes behov.

Staldene sættes i blød forud for vask. Og der benyttes højtryksrenser med koldt vand i forbindelse med staldvask.

Vandforbruget opgøres årligt i forbindelse med årsregnskab, og forventes at ligge indenfor nedenstående normtal.

Af tabel 12 fremgår det forventede minimums og maksimum vandforbrug ud fra normtal.

Type	Minimum forbrug jf. normtal	Maksimum forbrug jf. normtal
Drikkevand, vaskevand, vand til overbrusning m.v.	4.278 m ³	8.116 m ³

Tabel 12: Vandforbrug

Vurdering af vand

Det vurderes samlet, at husdyrbruget med de beskrevne foranstaltninger har fokus på at minimere vandforbruget mest muligt. Ligeledes vurderes risikoen for udsivning til det omgivende miljø at være meget begrænset.

2.8.5 Spildevand og restvand

Husdyrbrugets afløbsforhold fremgår af bilag 5.

Alt husdyrgødning og restvand fra staldene ledes via gyllekanaler til forbeholder, hvorfra det pumpes over i husdyrbrugets to gyllebeholdere.

Det sanitære spildevand fra stuehuset og fra personaleforholdene i staldene ledes til septiktank, hvorfra det nedsives.

Tagvandet fra staldene og driftsbygningerne nedsives og der er på ejendommen ingen afløb til overfladevand.

Vurdering af spildevand og restevand

Husdyrgødningen og restvand fra staldene ledes i lukkede gyllesystemer. Det vurderes, at der ikke er nogen risiko for forurening af det omkringliggende miljø, idet der ikke er afløbsriste på ejendommen, der kan give anledning til forurening eller væsentlig påvirkning af miljøet.

2.9 BAT (B9)

BAT-niveauet beregnes i Husdyrgodkendelse.dk, og forudsætningen for BAT-beregningen i denne ansøgning tager udgangspunkt i, at der ikke ændres i stald 1-4, mens stald 5-9 gennemgår en totalrenovering, der betyder at de angives som nye.

På de to eksisterende gyllebeholdere etableres der fast overdækning i form af teltdug, hvilket medfører en ammoniakreduktion på 50% fra hver beholder.

Af tabel 13 fremgår det, at det vejledende BAT niveau er overholdt med den ansøgte ændring.

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	1552	310	1863
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	1707	155	1862
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	1
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel 13: Samlet BAT beregning. Kilde: husdyrgodkendelse.dk

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
Stald 1-4	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,50 - 0,58 ^b	0,56
Stald 1-4	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,50 - 0,58 ^b	0,56
Stald 1-4	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,50 - 0,58 ^b	0,56
Stald 1-4	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,50 - 0,58 ^b	0,56
Stald 5	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,58	0,56
Stald 6	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,58	0,56
Stald 7	Slagtesvin og Smågrise; 50-75 % fast gulv ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	1,45	1,40
Stald 7	Slagtesvin og Smågrise; 25-49 % fast gulv ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	1,62	1,90
Stald 8+9	Slagtesvin og Smågrise; 25-49 % fast gulv ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	1,62	1,90

Tabel 14: BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde. Kilde: husdyrgodkendelse.dk

2.10 Grænseoverskridende virkninger (B10)

Husdyrbruget er beliggende cirka 38 kilometer fra den danske/tyske grænse, hvorfor det ansøgte ikke vurderes at medføre grænseoverskridende virkninger.

2.11 Klima (D1f)

Nedenfor fremgår husdyrbrugets sårbarhed i forhold til nedbør, vandstigning fra vandløb, grundvandsstigning samt havvandsstigning.

Nedbør

Figur 11 nedenfor viser de områder og bygninger, der kan blive påvirket ved en timenedbør på 15 mm. I Tønder Kommune svarer dette til en hændelse der kan forventes at ske hvert andet år, i forhold til den angivende referenceperiode.

Der har så vidt ansøger er orienteret, ikke tidligere været problemer med oversvømmelser i staldene, og der vurderes ikke at være væsentlig risiko for forurening som følge af nedbør eller oversvømmelse. Kapaciteten i husdyrbrugets gyllebeholder kontrolleres jævnlig og med det fremtidige teltoverdækninger, vil husdyrbruget være bedre sikret i forhold til overløb forbundet med ekstrem nedbør.

Figur 11: Områder der kan blive påvirket af nedbør. Kilde: kamp.miljoportal.dk

Grundvand

Af tabel 12 fremgår det, at der forventes en ændring af det terrænnære grundvandet omkring ejendommen på mellem -0,05 og 0,03 meter frem mod år 2100. Husdyrbrugets stalde og anlæg vurderes derfor ikke at blive påvirket af eventuelle grundvandsstigninger i fremtiden.

Figur 12: Grundvandshøjde omkring husdyrbruget om vinteren. Kilde: kamp.miljøportal.dk

Vandløb og hav

Husdyrbruget ligger ikke i et område, der forventes at blive påvirket af oversvømmelser fra vandløb eller havandsstigning.

2.12 Risiko for ulykker og katastrofer (D1f)

Den største risiko for forurening fra husdyrbruget vurderes at være knyttet til håndtering og opbevaring af gylle.

Alle stalde og opbevaringsanlæg er udført i tætte og stabile materialer. Desuden er der fast procedure for, at der forud for pumpning af gylle til beholder, bliver vurderet på beholderens kapacitet, således at der ikke sker overløb i forbindelse med overpumpning.

Husdyrbruget ligger ikke i nærheden af større industrielle anlæg, der risikerer at medføre alvorlige konsekvenser i tilfælde af ulykker eller katastrofer. Området som husdyrbruget er beliggende i, er desuden heller ikke udsat i forhold til naturkatastrofer såsom jordskælv eller jordskred, der kan føre til, at der sker skade på bygninger og anlæg.

Husdyrbruget vurderes endvidere ikke at være beliggende i risikoområde i forhold til oversvømmelser forbundet med ekstrem nedbør, grundvandsstigning, vandløbsoversvømmelser eller havvandstigning.

2.13 Oplysninger om konsulenten (A4)

Ansøgningen er udarbejdet af jordbrugsteknolog Sanne Petersen, LandboSyd, som har arbejdet med landbruget og dets miljøforhold siden 2013, dels i landbruget og senere som kommunal miljøsagsbehandler og nu som miljørådgiver i landboforeningen LandboSyd.

3. Screening af om projektet er omfattet af krav om miljøkonsekvensvurdering (D1, D2, D3)

Projektet vurderes ikke at kunne medføre væsentlige indvirkninger på miljøet i relation til de kriterier, der er anført i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1, punkt D nr. 1 og 2, der omhandler projektets karakteristika og placering, og under hensyn til projektets indvirkning på faktorer, der følger af §4, stk. 6.

Ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §63 nr. 3, skal husdyrbrugets særkender beskrives i afgørelsen, og fremgår af kapitel 2, hvor husdyrbrugets indvirkninger løbende er vurderet i de relevante afsnit. Der er i bilag 6 henvist til de i kapitel 2 relevante beskrivelser og vurderinger.

Samlet set vurderes det ansøgte ikke at påvirke miljøet væsentligt, hvorfor denne ansøgning ikke er omfattet af kravet om miljøkonsekvensvurdering.

4. Konklusion

Sammenfattet vurderes det ansøgte på Tirslund Sognevej 5, 6520 Toftlund ikke at medfører væsentlig direkte eller indirekte påvirkning af det omkringliggende miljø. Tønder Kommune kan ved fastsættelse af normale driftsvilkår for ejendommen fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag, samt opsætte vilkår for indgreb såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede gener for omgivelserne.

5. Bilagsoversigt

Bilag 1. Oversigtskort

Bilag 2a. Opgørelse over produktionsarealer

Bilag 2b. Staldtegning

Bilag 3. Kapacitetsberegning

Bilag 4. Forurenings- og genekort

Bilag 5. Afløbsplan

Bilag 6. Screeningsdokument jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1, punkt D